

Mr. R. J. Feller
Room 308
Hutchins Bldg.
10th & D Sts.
N. W.
Washington, D. C.

ČITATELJI! Pro-
številk poleg na-
Vaša naročnina pot-
splošnega povznanja
je list Vaše sodelovanje. Skušajte
imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 3. — Štev. 3.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 6, 1943. — S REDA, 6. JANUARJA, 1943

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate...
2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izveniš sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME LI. — LETNIK LI.

NEMCI SE UMIKAJO S KAVKAZA

RDEČA ARMADA JE VČERAJ V SVOJI MOČNI OFENZIVI PROTI ROSTOVU ZOPET OSVOBODILA ŠEST VELIKIH IN VAŽNIH MEST V DONOVEM KOLENU, VSLED ČESAR ZOPET PRETI VELIKI NEMŠKI ARMADI NA KAVKAZU RESNA NEVARNOST

Posebno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da je rdeča armada, ki je že daleč zapadno od obkoljenih 22 nemških divizij, zavzela Cimljansk in Morozovsk.

Armada, ki je zavzela te dve mesti, ki se nahajata 140 milj od Rostova, se najbrže namerava združiti z drugo armado, ki pritiska od Milerova proti Rostovu in ki se nahaja samo 100 milj od Rostova.

Na Kavkazu pa so Rusi zasedli Nalčik, Prohladnajo, Kotliarski in Majskeje in Nemci so se že pričeli umikati s skrajnega kraja, ki je od Rostova oddaljen 310 milj, da jim Rusi ne odrežejo poti za umik.

Nemška vrhovno poveljstvo naznanja, da so Nemci zavzeli neko važno mesto na zapadnem Kavkazu, priznavajo pa, da Rusi napadajo na vseh krajih 2000 milj dolge fronte od Severnega ledenega morja pa do Kavkaza.

Angleški vojaški krogi pravijo, da se nemška armada, ki je poleti prišla za blizu petrolijskega središča pri Groznom, žemika s Kavkaza.

Od 24. decembra do 4. januarja je v bojih na Kavkazu padlo nad 11.000 Nemcev; poleg tega so Rusi dobili tudi bogat plen: 150 tankov, 109 topov, 268 strojne, 5000 pušk, 59.000 protitankovih min in 253 truckov.

Novi governor države New York predlaga uposljenost namesto podpore za delavce

V svojem govoru ob priliki sprejetja dolžnosti gubernerskega mesta, je Thomas E. Dewey, novi republikanski governor države New York podal obris svojega načrta in stališča, ki ga bo zavzemal, kot governor. V tem je vključen njegov izraz lojalnosti predsedniku Zdr. držav in pa njegovo odločno stališče, da mora državna uprava gledati, da bo po vojni preskrbljeno za polno uposljenost delavcev potom polne produkcije.

Za dosego tega cilja bo potrebna trdna gospodarska podlaga po tej vojni in takojšnja ter polna uporaba napredka v tehniki, trgovini, poljedelstvu in industriji.

V zvezi s tem je Dewey naglasil, da bo moral biti New York, kot druga velika ameriška mesta, znatno predelan, ker tri četrtine mestnega prebivalstva živi danes v razpadajočih slumih.

Registriranci za vojaško službo morajo nositi pri sebi naborne karte

Washington. — Začetni s prvimi februarjem, bodo obvezani vsi moški v starosti od 18 do 45 let, da nosijo pri sebi svoje registracijske karte.

Narodni naborni urad je naznanil, da se bo podvzelo strogo postopanje proti onim, ki se izmikajo naboru in vojaški službi — posebno to velja za one, ki se v slučaju spremembe naslova ne prijavijo lokalnim

V istem času so Rusi uničili 18 aeroplanov, 170 tankov, 222 strojne in 390 truckov.

Rusi so od Moždoka napredovali 30 milj dalje proti zapadu in 35 milj od Elhotova ter zavzeli Prohladenski, kjer se stekate dve železnici od Rostova do Kaspiskega jezera.

Cimljansk ob dolinem Donu je kraj, kjer so si Rusi jeseni z vso silo prizadevali, da bi Nemcem zadržali pot proti Stalingradu. Južno od Cimljanske Rusi vdarjajo proti jugozapadu ob Stalingrad-Tihoreck železnici. Na tem kraju Rusi zopet zelo ogrožajo nemško armado na Kavkazu.

Zopet druga ruska armada prodira po kalnuških stepah zapadno od Eliste, ki se nahaja sredi med dolinami Donom in Kavkaskim pogorjem.

Redno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da so se za Nalčik in Prohladnajo bili zelo vroči boji. Okoli Nalčika so Nemci zgradili zelo močne utrdbe in so pokrajino posejali z minami, toda ruska infanterija je s pomočjo artilerije in tankov naskočila mesto ponoči in ga zavzela.

Premajhna produkcija antracita

Wilkes-Barre, Pa. — Povodenj in uniški spori so zagostili vse napore vlade, ki je pokušala doseči večjo produkcijo trdega premoga, da bi s tem odpomogla pomanjkanju kuriva v vzhodnih državah.

Povodenj, ki je povzročila, da je stopila reka Susquehanna čez bragove, je zaprla tri večje rove in šest drugih je prenehalo obratovati, ko so premogarnji šli na stavko.

Štirje veliki obrati sploh niso pričeli z delom takoj po Novem letu, ker je uprava smatrala, da premogarnji sploh ne bo na delo. Unijski voditelji niso mogli pridobiti premogarnjev, da bi prišli na delo dan po Božiču, ko je tozadeven apel nanje naslovil tajnik Ickes.

Skomine

Neki Američan je prišel v londonsko restavracijo, in je pričel naročati kosilo — takole: "Prinesite mi sočno in debelo-rezano pečenko z gobami, da-lic prepečenca s sirovim maslom, in—" Točaj je cmoknil z ustmi in prekinil gosta: "Oprostite, gospod, ali naročate kosilo ali si le delate skomine?"

nabornim odborom.

V slučaju, da se registrirane na zahtevo v kakršnihkoli okoliščinah ne more izkazati ali identificirati z naborno karto, lahko zapade kazni pet-letnega zaporu in plačtve globe v znesku \$10.000.

Torej imejte te karte vedno pri sebi.

Nemci kar naprej davijo Slované

Po zadnjih poročilih je razvidno, da nacija nadaljujejo z neizprosnim terorjem klanja in davljenja slovenskega ljudstva na Poljskem, Češkem, Ruskem in v Jugoslaviji, kjer jim pri tem ogabnem delu pomagajo katoliški fašisti, katerih blagoslovljeno orožje preliva kri našega poštenega naroda.

Kot se glase poročila, je bilo na Češkem zopet ustreljenih in obešenih v mesecu decembru, p. l. 36 Čehov, med temi tri ženske.

V Ukrajini so naciji s pomočjo izdajice priredili nove pogone na prebivalstvo in ravno-tako na Poljskem, kjer je bilo v petih distriktih izpraznjenih 54 vasi.

Prebivalstvo izpraznjenih vasi so Gestapovci najprej terorizirali s streljanjem določenega števila talcev, potem pa so odgnali na prisilno delo vse delazmožne moške, dočim so o-troke pod šest let starosti od-vedli v Nemčijo, da jih tam vzgojijo v nemške jančarje.

Usoda otrok čez šest let starosti je strašna, ker jih tudi spravijo k prisilnemu delu, to-da najstrašnejša je usoda žensk invalidov in starih ljudi, ker se nič ne ve, kaj pravzaprav naci-ji s temi nesrečniki počnejo. Nekaj jih je dospelo v koncentracijska taborišča, kam so od-gnali ostale in kaj so z njimi na-pravili, ne ve nihče in zato je verjetno, da bodo porabljeni za nemški vojni ersatz, kot to delajo z mrtvimi židi, katere na-lašč v to svrho pokoljejo.

Toda vkljub vsej te strahotni grozi, ki jo nemška zver širi po slovenskih deželah, je na Poljskem nadaljevanje sabotaže in odpora zelo vidno, in enako tu-di na Češkem, v Ukrajini in v Jugoslaviji.

Ženska novelistka pred sodiščem

Miami, Fla. — Uršula Parrott, 40 let stara novelistka, katere dela so bila že predva-jana v filmih in na široko čita-na med ameriško publiko, je bila obdolžena, da je pomagala 22 let staremu vojaku, da je dezertiral.

Na podlagi tozadevne obtož-be je bila aretirana in držana v zaporu dokler ni položila jamstva in dala svoje besede, da bo prišla pred sodišče, ka-dar bo pozvana.

Mladi vojak, Mihael Neely Bryan, se bo moral zagovarja-ti pred vojaškimi oblastmi. Si-ker je skušala pisateljica vzeti vso odgovornost nase, toda o-kolišine so prinesle na dan stvari, katere sedaj preiskuje-jo državni agentje in potom ka-terih je sklepali, da je nove-listka pripadala krožku, ki se je bavil z dobivanjem narkotič-nih ozir. opijskih praškov in je bila menda sama podvržena uporabljanju istih.

Novelistka je bila poročena štirikrat, ter ima enega sina od svojega prvega moža. Ker je pisala popularno fikcijo, je bila zelo uspešna v finančnem oziru in je bogata ženska.

JAPONSKA NEVARNOST JE RESNA — PRAVI JOSEPH C. GREW

Joseph C. Grew, bivši ameriški poslanik na Japonskem, ki je pred kratkim izdal priročno knjižico o resni nevarnosti, ki nam preti od strani Japonske, je spretno v nekaj besedah po-dal celotno sliko te nevarnosti, katero naziva za pajkovo mre-žo, katero morajo zavezniški strgati ali pa bo Japonska v loglednem času kontrolirala najvažnejše svetovne surovine.

Mreža japonske industrije se je potom japonskih pridobitev tekom te vojne s Kitajsko in Ameriko razpredla tako na ši-roko, da ako bo Japonska i-mela čas in priliko, da svoje vojne pridobitve konsolidira, bo kmalu kontrolirala vse, kar je veliki sili potrebno, da ima nadmoč nad drugimi narodi in silami sveta.

Med važne stvari, ki jih je pridobila, je kavek, premog, olje, železo, električna sila, ži-vež in delovno sila.

Grew svari: "Vse kar Ja-ponska potrebuje, je čas. Vse drugo kar ji je potrebno za zmago, ima. Če bo mogla or-ganizirati in konsolidirati svo-je sedanje pridobitve, tedaj bo ona in ne Nemčija, (niti Bri-tanija ali Rusija ali mi) — naj-večja svetovna sila."

Pričetek davčnih pridržkov z Novim letom

Z začetkom Novega leta se je zaeno tudi pričela doba, ko bo moral skoro slednji dela-vec v Zdr. državah prispevati od svojega zaslužka gotov davek, kateri bo, dokler bo tra-jala ta vojna, enostavno odtrgan od njegove plače.

Vsi delavci, ki zaslužijo več kot \$12 na teden, bodo opazili, da jim je bilo odtrgano pet od-stotkov od vsote, ki presega o-menjeno določeno najnižjo pla-čo, ki ne spada pod obdavče-nje.

Ta novi davek je poznan pod imenom "Victory Tax" in je namenjen za vladne potrebe pri izvajanju vojnega programa, da bo pomagal izpolnjevati do-hodke, ki jih ima država od do-hodninskih in drugih regular-nih davkov, ki se iztekajo v zvezo z zakladnico vsake tri mesece. Nov davek bo prizadel domala vse, ki delajo za plačo, ki jim prinaša več kot dvanaest dolarjev tedensko.

Victory Tax ne bodo plače-vali zdravniki, odvetniki, den-tisti, trgovci in drugi, ki nima-jo določenih dohodkov ali plač. Rečeno je, da bodejo ti prišli na vrsto v letu 1944, ko bodo morali izpolniti dohodninske pole in jih vložiti pri zvežni-mu davčnemu kolektorju, na-kar bodo plačali Victory Tax za leto 1943 v skupni vsoti, na-mesto polagoma, kot oni, ki prejemale plače ali mezde.

Davek odtrgan od plač bo približno tak-le: Kdor zasluži od 12 do 16 dolarjev na teden bo plačal 10c; od 16 do 20 do-larjev, 30c; 20 do 24 dolarjev, 50c; 24 do 28 dolarjev, 70c; 28 do 32 dolarjev, 90c; 32 do 36 dolarjev, \$1.10; in tako naprej po lestvici do \$5.20 za tedenski dohodek oziroma plačo \$140.

Vsi plačevalci tega posebne-ga davka bodo deležni gotove-ga kredita, kateri bo izplačljiv po vojni ali potom gotovih do-ločenih odbitkov, kateri bodo vzeti v poštev pri plačevanju dohodninskega davka v mese-

cu marcu, 1944. Na ta način si bo lahko vsakdo, ki bo iz enega ali drugega razloga morda pla-čal več davka v teku celega le-ta, kakor zahtevah petodsetna določba, odštel odvisno vsoto pri plačevanju dohodninskega davka.

Kredit, do katerega bo upra-vičen vsak plačevalec "Victo-ry Tax", bo avtomatično zna-šal 25% za samo osebo in 40 procentov za oženjene, toda pri prvih ne sme presegati več kot \$500 in pri drugih ne več kot \$1.000 v skupnem kreditu.

Vsak daykoplavevalec bo de-ležen tudi posebnega kredita za odvisne osebe, izven žene ali moža; ta kredit bo znašal 2% na odvisno osebo in ne bo smel presegati \$100. skupnega kre-dita.

V teku 30 dni po zadnjem decembru, 1943, bo moral vsak delodajalec dati delavcem iz-kazilo vsote plačane za "Vic-tory Tax." V slučaju, da gre delavec ali delavka na delo dru-gam, mora delodajalec izročiti tozadevno izkazilo v teku tride-setih dni potem, ko je bil dela-vec odslovljen ali ko je pustil delo pri gotovem gospodarju ali podjetju, itd.

Namen posvečuje sredstva

Ko je Mussolini odločil, da morajo Italijanke roditi več o-trok, je bilo novoporočencem podarjeno poročno darilo v obliki obleke in perila. Za ve-liko zakonsko posteljo je dobil mladi par po šest rjuh. Pari, ki so si omislili posamezne za-konske postelje, pa niso dobili nobene rjuhe od Mussolinija.

Angležine delajo v industri-ji v velikem številu

Washington. — Office of War Information je podal sli-ko, ki kaže kako se je povišalo število ženskih delavk odkar je začela vojna. Angležine tvorijo danes 40% delovne sile v vojnih tovarnah Anglije in njih število se veča z vsakim dnem.

Nekaj sličnega bo brezdvoma prišlo tudi v Ameriki in zato je vlada zainteresirana v an-gleški sistem uposljevanja de-lavk, kakor tudi v način, po ka-terem je mogoče spraviti v pra-vi tir delovno silo kolikor mo-goče širokih plasti ženskega sveta, kateri vključuje velik odstotek gospodinj in mater majhnih otrok, katere ne more-jo dati na razpolago vsega svo-jeja časa za delo v industriji ali drugje.

Kot je povzeto iz angleške-ga tozadevnega seznama, je danes na Angleškem nekaj čez 17 milijonov žensk in od teh jih je pet in pol milijona uposlje-nih v industriji in v drugih vojnih podvzetih in organizaci-jah, bodisi civilnih ali vojaških.

Poleg tega je seveda visoko število žensk, ki pomagajo pri raznih delih in poklikih le de-loma in prostovoljno, itd.

Na Angleškem delajo ženske v ladjedelnicah, na železnicah, v tovarnah za izdelavo letal, v municijskih tovarnah, v gozdo-vih, itd. Za najboljšo delavke so smatrane ženske, ki so že prekoračile dobo 40 let, ker so bolj zanesljive in natančne pri delu, ter se zelo rade nauče vsakega novega načina dela.

NESREČA BUSA PRI ALIQUIPPI, PA.

Gasilci rešujejo ljudi, ki so se ponesrečili, ko je gorski plaz zasul bus, ki je vozil delavce z dela domov. Ubitih je bilo 21 delavcev. — Skala, ki se je odtrgala, je težila prib ližno 70 ton.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 2-1242

ZA KAJ SE RUSIJA BORI?

V "The New York Times" magazinu v nedeljo 3. januarja je bil objavljen članek enega najboljših ruskih vojni poročevalcev in dopisnika armadnega lista "Rdeča zvezda" Ilje Ehrenburga, ki opisuje, kako se je v sedanji vojni premenila duševnost ruskega naroda.

Medtem ko je bil ruski narod po prvi svetovni vojni poučevan v komunističnem naziranjju, ki naj bi objemalo ves svet, se je danes ruska duša oklenila svoje zemlje. Rusi se danes ne bore več za komunistično internacionalo, za svetovno proletarsko revolucijo, temveč se bore za svojo domovino, svojo zemljo, za svojo narodno kulturo; pred vsem pa se bore za svoje drage, ki še živijo in bore se, da maščujejo one, ki so jih naciji pobili.

"Narodna zavest," pravi Ehrenburg, "je v zraku današnji dan. Svetovno naziranje devetnajstega stoletja je stvar preteklosti, sanjari, ki so bili rodoljubi časa in prostora, so izumrli. Zopet se je porodila ljubezen do lastne vasi. Toda to ni nikak preobrat. Ali more kdo ljubiti človeštvo, ne da bi ljubil svoj lastni narod? Nikogar se ne bojim bolj, kot "človeštvo ljubečih," ki so sebično brezbržni glede svojih lastnih mater in otrok. Nismo izgubili vere v bratstvo med narodi, toda ljubezen do naše domovine jo je napravila živo vero."

Kako se je vsled vojne premenila duša ruskega naroda, nam Ehrenburg navaja nekaj primerov.

Mlada Rusinja je bila v pričetku vojne bolničarka in tedaj je smatrala vojno za državno zadevo. V Rostovu je ležala rane nekemu nemškemu častniku. Ponoči je sedela ob njegovih postelji, kot bi bil njen sin. Njen osem let stari sin je ostal za-
dej v Kerču z neko staro ženo. Ko so Rusi Kerč zopet osvobodili, se je bolničarka vrnila v svoj rojstni kraj. Našla ni sina, ne stare žene. Nekega jutra pa je bilo odkopano veliko grobišče. Med mrlji je našla svojega sina s šolskimi knjigami v rokah. Bil je na poti v šolo, ko so ga Nemci ubili.

"Sedaj ne lečim več ran," je rekla, "sedaj streljam. Sedaj je vojna moja zasebna zadeva."

Poročnik Grigorij Homenko je bil ravnatelj kolektivne kmetije v poltavskem okraju. Zasadi si je lep sadovnjak in gojil vsakovrstno sadje. Njegova sestra je obiskovala glasbeno šolo. Poklican je bil v armado; ne ve, kaj se je dogodilo z njegovo družino. Rad se šali, vesel je, pa naenkrat postane molčeč. Velika teža mu leži na srcu. Ali je treba vprašati, za kaj se poročnik Homenko bori?

Počastnik Štefan Lededev je bil knjigovodja v Leningradu. Tedaj je veselo in živo gledal po ulicah, kajti tam je bilo mnogo njemu enakih ljudi. Zdaj so njegove oči polne ognja, pa — brez pogleda.

Lebedev je dobil pismo od svojega 12 let starega sina in ga nosi na svojih prsih. Sin mu piše:

"Gotovo veš, da smo imeli hudo zimo. Povedal ti bom vso resnico. Mama je umrla 4. februarja. Proti koncu je postala zelo slaba, da slednjič ni mogla več iz postelje. Papa, sam sem jo pokopal. Iposodil sem si sani in sem jo odpeljal na pokopališče. Nek vojak rdeče armade mi je pomagal in predno je padla noč, je bil grob izkopen. Prostor sem zaznamoval. — Papa, nikar ne bodi v skrbeh radi mene. Sedaj je tukaj boljše in sem močan. Učim se doma, ker si Ti tako naročil in tudi pomagam popravljati stroje. Leningradci niso zavzeli in ga tudi ne bodo. Srečen si, da se boriš z Nemci. Maščuj mamino!"

In Lebedev ve, za kaj se bori.

Naum Zalkin je bil delavec v predelnici v Vitebsku. K njegovi četki je prišel nek poznanec, ki je bil eno leto med partizani. Povedal mu je, da so Nemci izven Vitebska postrelili vse ljudi in z mrlji tudi pokopali ranjence. "Zemlja je stokala dva dni," je rekel. In Zalkin ve, za kaj se bori.

Vojna je stopila v življenje vsakega Rusa.

"Ubij Nemca!" je geslo vsakega Rusa.

Rusi poravnajo račune z Nemci in to je zanje smisel in pomen vojne.

Newyorška naselbina bo zopet manifestirala

(Konec.)

Iz tega, kar je bilo včeraj na tem mestu povedano, nam mora biti jasno, da naš slovenski narod danes stoji pred celim svetom čist in neomadeževan. Njegovega imena in njegovih rok se ne drži ne pohlep po tuji zemlji in blagu, ne krivičnost, a še manj pa krivično preleta kri nad njegovimi sosedi. Zato pa ima ta narod tem večjo pravico danes, ko vodilni državni govorniki in vodijo neizprosno borbo za svobodo in enakopravnost vseh narodov, da zahteva zase to, kar se mu je odrekalo in kratilo dolgi tisoč let, to je, da bo mogel kot "svoj gospod na svoji zemlji" živeti svoje narodno življenje v miru in svobodi in brez strahu za svoj narodni obstanek.

Mi živimo v veliki, mogočni, svobodni in demokratični Ameriki ter uživamo vse njene velike in mnogostevilne dobrine. Amerika nam je dala tudi svoje državljanstvo in nas s tem sprejela za svoje. Amerika je torej tudi naša in mi smo njeni z vsemi pravicami in dolžnostmi domačinov. In ko smo sprejemali njeno državljanstvo, smo ji prisegli svojo popolno in neomejeno državljanstvo zvestobo. Toda ko smo prisegli za njeno državljanstvo, nas je Amerika vprašala, kdo smo in od kod smo. Sprejela nas je kot Slovence, to je, kot člane posebne narodne skupine s posebnimi karakterističnimi znaki, lastnostmi, jezikom in vsemi drugimi posebnostmi, ki jih beseda "slovenski" označuje.

Amerika je s tem priznala Slovence narodno individualnost in na podlagi Rooseveltovega "Atlantskega čarterja" je tako slovenski narod upravičen do enakopravnosti in svobode ter do svojega — združenja.

Ker pa je ves slovenski narod v domovini zasnujen in brezpraven ter ima zamašena usta in zvezane roke. Je zato dolžnost nas, ameriških Slovencev, da govorimo in delamo za njegovo osvoboditev, za njegovo združenje, za združeno Slovenijo v okviru federativne in demokratične Jugoslavije.

Zmaga nazi-fašizma pa bi ne nomenila samo popoln propad slovenskega naroda za vedno, temveč bi zadala tudi naši a-

meriški svobodi in demokrati-
ji bud, če že ne smrten udarec.
Zato je naša dolžnost kot Ameri-
kancev, da po svojih najboljših
možnostih sodelujemo z Ameri-
ko in njeno vlado z vsemi svo-
jimi močmi ter tako podpiramo
našega velikega predsednika
pri njegovem stremljenju za
popolen in čim hitrejši poraz
osišča, za ohranitev in spopoln-
itev naše ameriške svobode in
demokracije, a istočasno tudi
za osvoboditev naših bratov in
sester v starem kraju ter za
možnost uresničenja "Atlant-
skega čarterja."

Slovenci smo svoje dobro i-
me, ki smo ga prinesli seboj iz
svoje rojstne dežele, ohranili
tudi v Ameriki. Dobre lastnosti
slovenskega naroda: pričnost,
poštenost in miroljubnost —
smo tudi v tujakšnji novi do-
movini stalno in vestno izvrše-
vali ter s tem veliko doprine-
li k njeni sedanji mogočnosti
in bogastvu. Nikjer nismo de-
lali ne zdražbe, ne sitnosti. Po-
licijski zapiski od New Yorka
do San Franciscia nas imajo le
malokje zabeležene, a še koli-
kor nas imajo, se je šlo največ-
krat za malenkostne prestopke.

Zahtevali smo malo; čisto niti
tega ne, kar nam je šlo po za-
konitih določbah. Zato s pono-
som lahko trdimo, da je tudi tu
v Ameriki slovensko ime ostalo
čisto in neomadeževano. Zato
smo dobro zapisani po mestih
in državah, kjer živimo, kakor
tudi pri federalni vladi v Wa-
shingtonu.

Pri tolikem našem doprinosu
Ameriki in pri tako dobrem
narodnostnem rekordu nam A-
merika ne bo, in nam tudi ne
more šteti v alo, ako amer. Slo-
vence sedaj prihajamo k ameri-
ški vladi z dostojno zahtevno,
da usoda naših bratov in sester
v domovini ne sme zopet postati
predmet barantanja za intere-
se drugih, kakor se je to ve-
dno godilo v preteklosti na mi-
rovnih konferencah, tudi na
versejski, temveč da mora po
nebrojnih in strašnih krivicah,
ki se vlečejo kot nenpretrgana
veriga skozi dolgi tisoč let, to
pot slovenski narod dobiti svojo
"pravo", svojo resnično in
trajno svobodo in svoje združe-
nje.

Leo Zakrajšek.

JENNY KOPRIVSKA in njegov
orkester na glasilih
Terenška Polka
Na pianinu — valček. Str. M 678
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBURO — Str. M 671
Za to cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSH INC.
463 West 42nd Street, New York

ZA EDINOST UPORA V JUGOSLAVIJI

London, 1. januarja. ONA.
— Zaupnik jugoslovanske vlade
v izgnanstvu je izjavil danes,
da si je izbrala nova vlada
za svojo največjo nalogo v
letu 1943, zedinjenje vseh bor-
benih sil v Jugoslaviji, da se
doseže večja udarnost za odlo-
čilno vojaške operacije.

Lokalna središča upora, skup-
no z vojaškimi operacijami
generala Draže Mihajlovića, so
že dozdaj uspela, da pretrga-
jo skoro vse prometne zveze o-
sišča, kar zelo vzmernirja na-
ci-fašistično vodstvo.

— JIC.

JUGOSLOVANI V SEVERNI AFRIKI

London, 2. decembra. — Ob
priliki proslave jugoslovanskega
narodnega dneva v Living-
ston Hallu v Westminster-u,
katerega je privedla tamošnja
"Jugoslav Society", je pod-
predsednik vlade, dr. Krek v
kratkem nagovoru povedal, da
se je nahajala med onimi ita-
lijanskimi divizijami, katere so
Nemci zapustili v puščavi, tudi
tržaška divizija.

V tej diviziji je bilo približno
2000 Jugoslovancev iz onega
slovenskega ozemlja, ki je bilo
po mirovni pogodbi po prete-
kli vojni, prepuščeno Italiji.
Ko so zavezniki zajeli ta del
italijanske vojske, so se vsi
Slovenci prostovoljno priavi-
li v vojaško službo zavezniških
armad v Severni Afriki.

— JIC.

Pomanjkanje delavcev na Hrvaškem

Dne 8. decembra je javil ra-
dio Paris, da je hrvaška delav-
ska zbornica doznala, da se na-
haja 400.000 hrvaških delavcev
v inozemstvu in da se 200.000
izmed njih nahaja v Nemčiji.

— JIC.

Nemci ne zaupajo nikomur

London, 4. januarja. — JIC.
— (Radio prejemna služba). —
Nemške in italijanske zasedbe-
ne oblasti so izgnale iz Soluna
vse tuje konzule, vključno tur-
škega, madžarskega, rumun-
skega in Viohyškega konzula.
Poslednji navedeni je svoje-
časno poročal iz Soluna v Ber-
lin dragoocene podatke o izkro-
vanju britanskih čet, danes pa
se Hitler boji, da ne bi konzuli
njegovih zaveznikov pošiljali
koristnih informacij zedinje-
nim narodom.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krašna

Slovenski narodni muzej v Clevelandu

Nadaljevanje

Poleg zbirke starinskih mo-
litvenikov in nabožnih knjižic
v starem črkopisu, je najti v
muzeju seveda tudi poznejše
knjige in posebno veliko zbirko
naših časopisov in drugih pu-
blikacij. Zanimalo me je videti
nekaj redkih izvodov lista
"Glas Naroda" iz leta 1894,
1900 in 1908. Pogorelec mi je
rekel, da mu je tiste številke
dal Rev. Bob.

Sploh je v muzeju mnogo
predmetov, ki spominjajo na
življenje in delovanje tega mi-
sijonarja. Na steni sem videla
sliko, na kateri je razloženo vi-
deti napis, ki pravi: "Togala's
First House — Krain Town,
Minn. — Built in the year 1864
or before."

V tej hiši, ali boljše poveda-
no, pionirski koči, živi že četr-
ti rod Slovencev. Sedanja dru-
žinska mati je Nemka, toda o-
troci vsi govorijo slovensko. Ko-
ča je nekoč služila obenem tudi
za hišo božjo in miza, katere
je služila Rev. Buhu in drugim
tedanjim misijonarjem v tistem
okolju, kot altar, je sedaj v mu-
zeju v Duluth, Minn. Pogore-
lec je poskrbel, da so prišle tu-
di druge zgodovinske pomemb-
ne stvari iz tistih dni v muzej.

Zanimala me je tudi geograf-
ska karta, katero si je sam pri-
redil misijonar Buh in ki kaže
kod je misijonaril. Kot pove-
napis pod njo, je bila najdena v
Tower, Minn., 2. grudnia, 1913.
Buh je bil tudi slikar in steer
je napravil več svetih slik, ka-
tere so bile rabljene za posnet-
ke. Poleg njegovih slik je vide-
ti v muzeju tudi oporočko, po-
tom katere zapušča Matiji Po-
gorelec zgodovinske predmete.
Je še veliko stvari, o katerih
bi bilo vredno kaj napisati, ko-
liko se tiče zgodovine tedanjih
slovenskih misijonarjev, potem
starega Slovence Lozarja, kate-
rega je naslikal enkrat naš no-
koinji slikar Perušek, ter tiste
stare slovenske naseljeniške
rodilne v Krain Townu, ali za-
take stvari mora imeti človek
vsaj nekaj podrobnostnih podat-
kov in prave datume, itd., dru-
gače lahko zažreš pomote in
naonake, ki se ne ujemaajo z dej-
stvi.

Da preidem iz misijonskih
in sličnih stvari na kaj druge-

DELO DOBE

BLOKARJI in delavci pri hi-
darličnih strojih na moških
slamnikih. Dolga sezona, stal-
no delo. Vprašajte pri:
BOLIVIAN HAT CO.
663 BROADWAY
NEW YORK CITY

1-5, 6, 7.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 48. leto

Članstvo 37.800 Premošnje \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ENAŠA 127.94%

Če hočete dobro biti in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, po-
stojni in nadevnični podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVEN-
SKO KATOLIŠKO JEDNOTO, kjer se lahko zavarujete za smrtino,
razne poškodbe, operacije, proti holerni in encefalitisu.

K. S. K. JEDNOTA sprejema molke in žrnke od 16. do 68. leta;
otroci pa takoj po rojstvu in do 16. leta po svoje okoliščine.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate se-
danje dobe od \$350.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in svet. Če že niste član
ali članica to mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, po-
stati se in pristopiti takoj.

Za poizkusite o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti
se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

VESTE KOMU

POMAGATE...

AKO PRISPEVATE ZA

U. S. O.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica
ki daje poljudna navodila, kako
postati
ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno
sodniki stavijo pri izpitu na dr-
žavljanstvo, vsebuje knjižica še v
II. delu nekaj važnih letnic iz
zgodovine Zedinjenih držav, v III.
delu pod naslovom Rame, pa
Proglas neodvisnosti, Ustava Zedi-
njenih držav, Lincolnov govor v
Gettysburgu, Predsedniški Zedin-
jenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je
samo 50 centov.
In se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Special manual professor on Stevens
Institute of Technology in angleščini
George W. Barnwell

Podlaga za meha-
nično znanje si
morete dobiti s to
knjižico. Ta velika
knjižica popljuje in
v slikah pokazuje
temeljna dela me-
hanika. Razloži
vse natanko, kar
mora znati naj-
boljši mehanik.
Pojasnjuje vpra-
be vsakega stro-
ja, orodje in me-
ril, načrte (blue
prints), 1000 slik
in risb. 578 str.

Cena \$1.98

Ne gledajte na to, ali ste šolo početnik. Vam bo ta knjižica
zelo koristna in mnogo vredna. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Kritika vladnega stališča z ozirom na obratovanje zlatih rudnikov

Predsednik province Ontario, Gordon D. Conant, je ob priliki govora, ki ga je imel v Sudbury, dobro ožigosal vladno stališče v pogledu produkcije zlate rude.

Conant je dejal, da je sedanje vladno stališče v tem oziroma popolnoma v nasprotju s obljubami, ki so bile dane pred par leti, ter da bodo vsi stroški in vse posledice sedanje destruktivne politike omejevanja v obratu postavljeni na prag federalne vlade.

Predsednik je dalje rekel, da bo Provincija Ontario še naprej vztrajala pri spodbujanju, da se obratovanje na polju zlate rude nadaljuje v kolikor mogoče normalnem teku, ker bo to po-

menilo zelo veliko v povojnem delu za stabiliziranje kanadske ekonomije. Obenem bo to Kanada zagotovilo vodilno mesto v novem svetu narodov, po tej vojni.

Iz govora predsednika je bilo razvidno, da je dominionska vlada v letu 1940 obljubila, da bo zlata ruda ostala všteta med potrebne vojne kovine, ter se je obenem tudi dali zlati industriji obljubiti, da poviša produkcijo zlate rude v naslednjem letu.

V decembru, 1942, pa je položaj docela spremenjen, ker je v mesecu oktobru izjavil premier W. L. Mackenzie King, da bo morala biti produkcija zlata omejena iz razloga, ker zlato ni

več pršeto med važne kovine za vojno industrijo. In da bo moč zadostiti zahtevam vojnega programa, se bo moralo uvrstiti obratovanje zlatih rudnikov v vrsto nevažnih industrij tekom vojne.

K temu zaključku federalne vlade je govornik podal naslednje svoje mnenje:

"Če bo uničena zlata industrija v severnih predelih Ontarija, ali prizadeta po sedanjih odredbah tako, da bodo posledice občutne, tedaj bo morala dominionska vlada vzeti na se odgovornost za posledice svoje kratkovidnosti in obnovitve nje teh krajev bo morala financirati in podpreti na podlagi svojih sedanjih odredb sama."

Ekonomski problemi deželi

Ottawa. — Možnost obstaja, da bo morala vlada vprašati parlament, da tekom svoje januarne seje, da nakaže nove vsote s katerimi se bo pomagalo Veliki Britaniji financirati njen program za dobavo živil in drugega materiala iz Kanade.

Tekom zadnjega zasedanja parlamenta je bilo v te svrhe dodeljenih eno milijardo dolarjev, toda ta ogromna vsota je že domala izčrpana.

Finančni minister Healey, ki je podal božen pregled dominionskega finančnega stališča, na kakšen način naj bi Kanada dobila potrebne nove dohodke, s katerimi mora pomagati Angliji in zaveznikom sploh, da bodo ti mogli še nadalje nabavljati živež in material v Kanadi. Dozdevno je, da se bo potrebno vsoto Angliji "podarilo."

Finančni minister je ob koncu fiskalnega leta podal finančni izkaz iz katerega je razvidno, da je Kanada potrošila v zadnjem letu štiri in pol milijarde dolarjev ali okrog 700 milijonov več, kot je bilo ob začetku leta predvidevano. — Vlada je imela približno dve in en četrt milijarde dohodkov.

Vrzel primanjkljaja je bila izpolnjena s prodajo bonдов in znanke in pričakuje se, da bodo podvzeti koraki za še večjo prodajo vojnih bonдов med ljudstvom, ker davčni dohodi v Kanadi niti zdaleč ne zadostujejo.

Dobra novica za kanadske farmerje je poročilo, da se bo naborniki, ki radi kake telesne hiše ali pomanjkljivosti v splošnem zdravju, ne morejo biti potrjeni za vojaško službovanje, dodelilo za delo v industriji ali na farmah, kakršna bo že sposobnost posameznega nepotrjenega nabornika. Pričakuje se, da bo kabinet odobril to predlogo, katere je menda naborni urad že sam odobril in priporočil.

Pomanjkanje sirovega masla v Kanadi so, kakor pravi načelnik vojnega urada za kontrolo cen, povzročili lakomni posamezniki, ki so si nakupili več sirovega masla, kot so ga sproti potrebovali. Sedanji odmerek je pol funta tedensko na osebo in ta odmerek velja tudi za farmerje, pri katerih pa je težko dognati, če se regulacije držijo ali ne.

Ruske pupice

Organizacije, ki zbirajo prispevke za rusko vojno pomoč so priredile v Londonu razstavo punč obblečenih in narodnih nošah široke Rusije. Od dvesto takih pupic je bilo kmalu prodanih 40 in izkupiček je bil pridržen skladu za ruski relief.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —

UNITED STATES
Oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

Smrt Franja Žebot-a

London, 9. decembra. — Prejeli smo vesti, da je v zloglasnem koncentracijskem taborišču v Dachau (Nemčija) umrl Franjo Žebot, bivši narodni poslanik in podžupan Maribora. — JIC.

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladeniča, ki se zanima za naravo

AMERICAN
WILD
LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živčih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalsko, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjavno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajšanju prinaša popolni popis življenja AMERIŠKIH DIVJAČINE.

Knjigo bo s užitek bral levec, ker naveda in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribe, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inč. Knjiga opisuje: searve, ptice, ribe, kake in živali, ki so ravnotežje na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s slatimi žrkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebna v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Dva ameriška vojaka z ameriško zastavo stojita kot častna straža ob grobovih ameriških vojakov, ki so padli ob prihodu v severno Afriko in se izkrcali pri Mahdiji.

Življenje delavcev, ki grade Aljaško-kanadsko cesto

Na steni uposiljevalnice kontraktorjev Bechtel, Price & Callahan, ki gradijo cesto od Dawson Creeka v Kanadi v notranjost Alaske, visi tabla z napisom, ki svari vsakega prostca za delo na tej cesti, da naj bo zelo gotov, da je res pri volji in pri dovolj trdni telesni moči za prenašanje vseh nepriklj, ki čakajo vsakega pri tem napornem delu.

Temperatura, pravi napis, pade v teh krajih do 70 stopinj pod ničlo in v gotovem su leta pa zleze tudi na 90 stopinj nad ničlo.

Poleg tega so ob terezu ceste močvirja in reke, kar vse povzroča težave in morda najnadležnejša stvar so komarji, muhe in hudi obadi, ki aktualno tako ogrižejo in opikajo človeka, ako se ne zavaruje plovilno pred njimi, da to postane lahko opasno.

Kljub takim sličnim težavam in neprijetnostim pa se priklasi vedno dovolj delavcev, ki hočejo delati pri gradnji ceste skozi Alasko. Vojaki seveda nimajo izbire, ako so dodeljeni, da pomagajo pri gradnji, a vendar tudi oni prav tako vztrajno in dobro prenašajo vse poteškoče, kakor civilni delavci, ki so se sami priklasili.

V poletnih mesecih, ko je s jalo solnce v teh krajih po 24 ur na dan, so morali imeti delavci in vojniki zakrite obraze s posebnimi mrežicami, da jim niso moge do živga neke prozorne vrste mušice, katerih ni skoro videti, a pikajo pa tako, da človeka onesposobijo za delo.

Toda z zimo so prišle še vse huje težave, kot jih je nudilo poletje, kajti na terezu oddaljenem samo okroglih 400 milj od arktičnega kroga pritise zima s tako silo, da zmrzujejo reke od spodaj gor, kar povzroča, da navidezna ledena skorja na vrhu mnogokrat zakriva nevaren tok, katerega vodovje lahko potegne v globine tovor, ki bi slučajno drsel po ledeni strugi reke in obenem te vrste reke, v katere se izteka vodovje ledenikov (glaciers) povzročajo težave pri gradnji mostov.

Značilno je tudi to, da morajo pozimi vršiti vse delo na cesti ponoči, ker v arktični črti — je sedaj samo okrog eno uro dneva.

Problem kuhanja je v takem mrazu včasih res hud, ker mnogokrat se omelet na eni strani peče, medtem, ko na drugi zmrzuje. Delavci in vojniki pa kljub temu niso podvrženi bolehanju za težkimi prehladi, dasi se marsikateri večkrat nadeže nahoda. Dolčas jim tudi ni, ker po delno dodelani ce-

sti že vozijo veliki vojaški in drugi truki, katerih vozniki se ustavljajo pri taboriščih gradbenih delavcev ob cesti. Pogosto prihajajo z vozniki časniki in drugi ljudje, ki se zanimajo za potek gradnje bodisi iz uradnega in službenega ali vojaškega ozira.

Kar je v zimskih mesecih najhuje za vse je dejstvo, da ne morejo iti pogosto na veseljačenje v malo postojanko Whitehorse, kjer se nekoliko oddahnejo od dnevne rutine pri napornem delu.

Nekateri imajo s seboj radijske prejemnike in tako poslušajo vsi skupaj oddaje iz Moskve, Fairbanksa, ter iz Tokija, odkoder pravijo, da dobe največ vzroka za smeh in zbijanje šal, kar Japonci najbolj natezajo meh propagandističnih laži, ki so včasih naravnost gorostasne.

ROP V SLOVENSKEM DOMU V BROOKLYNU

V terek ob pol štirih zjutraj so bili v Slovenskem Domu v Brooklynu oskrbnik Peter in dva pozna gosta Piškur in Weibl. Nenadoma se odpro vrata in vstopijo trije mladi fantje, namerijo revolverje in zapovedo: "Roke doli!" Niso rekli "roke gori", temveč "roke doli", kar je nekaj novega, pa je povsem moderno, kajti, če bi ravno slučajno šel mimo kak policist, bi videl, da drže roke kvišku, tako pa ni bilo od zunaj mogoče videti nič sumljivega.

Roparjem so morale biti razmere v domu dobro znane, kajti oskrbnika Petra sta dva pehjala v klet, kjer je blagajna, eden pa je ostal pri bari in stražil oba gosta. Navzlic temu da sta oba roparja držala revolverja nanj, se je Peter delal, da ne zna odpreti blagaj-

ne, kamor je le malo prej spravil nekaj sto dolarjev.

Roparji so spraznili register v katerem je bilo \$32, Petru so vzeli \$21, Piškurju \$10, Weiblu pa \$6.

Ko so roparji odšli, je Peter poklical policijo. V nekaj minutah je bilo na mestu pet policistov in trije detektivi. Roparjev dozdej se niso prijeli.

HUDA SNEŽNA NEVIHTA

V vzhodnem predelu provinc Ontario in v nekaterih delih

Quebeca je divjala sredi preteklega tedna huda snežena nevihta, ki je napravila mnogo škode ter tudi močno poškodovala brzojavne in telefonske zveze. Vseled nevihte, ki je vse pokrila z ledom in snegom, so imeli nekateri vlaki po dvajset ur zamude in v nekaterih krajih niso mogli obratovati cestnih železnic.

Vesti o nevihti niso bile prepuščene v zunanji svet do ponedeljka tega tedna.

Mesta Ottawa, Kingston, Montreal in Quebec so bila najbolj prizadeta po snežni nevihti.

PEVSKIM
ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA
MO NASLEDNJE MUZI
KALIJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 30

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 30

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 30

Pjane Ventrini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 30

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET. moški zbori 30

Peter Jerob—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 30

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj šolci je šolci; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 30

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Šolci: Moj očka ma konjčka dva; Dobiv sem pišmece; Slovo; Je vplnila luč 30

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 30
Vso noč pri potoci 30
Jurjeva 30
Hodi Mleka domo; Kaj drugega bočem; Zdravica 30

VAŠILJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrč; Pa gradisi 30

NA GORENJSKEM JE
FLETNO, podpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, složil Mar ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor (Bajuk) 30

Bom šel na planince, (Bajuk), podpuri 30

ZA CITRE:

Poduk za citre. — s sveži — (Košljaki) 2—

ZA KLAVIR:

Buri pridejo. — Koračnica — 30

Slovenic Publishing
Company

214 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Islandski ribič

ROMAN — Spisal PIERRE LOTI.

43

Nemogoče je bilo priti do cerkvice. Morje je naraščalo v tem mokrem vremenu ter se zaganjalo z vso silo čez obrežje, tako da pot ni bila več varna. Visoko so se vzpenjale bele pene mogočnih valov, ki so hoteli vse poplaviti.

Jan, ki je bil prišel, vodeč Marjetico za roko, najdalje, je prvi obstal pred tem mokrim n. avalom. Za njima so se ustavili ostali svatje; stali so v dolgi vrsti na pečinah, kakor v amfiteatru, na stopnicah visoke lestve. In zdelo se je, da je prišel Jan tu sem, da predstavi in orju svojo ženo; ali le to je pokazalo novi nevesti erdit obraz.

Ko se je Jan obrnil, je zapazil nad seboj goslarja, ki se je sklanjal nad sivo skalo ter skušal prevpiti veter s svojim instrumentom.

"Priatelj, pusti svojo muziko," mu je rekel. "Danes nam igra morje, in njegova godba je boljša in lepša od tvoje."

V tem trenutku se je usul gost, boječ dež, ki je pretil že od jutra sem. Tedaj so se razkropili svatje v brezumnem neredu, s kričanjem in smejanjem ter splezali po visokih skalah, da se zatočejo h Gaosovim pod varno streho.

Pojedina se je vršila pri Janovih stariših, ker je bilo Marjetičino stanovanje vendar prebužno za to.

Zgoraj v prvem nadstropju, v veliki novi sobi je stala miza za petindvajset oseb. Zaročenca, bratje in sestre, bratrance Gaosov, ki je bil mornar, Guermeur, Keraez, Ivan Duff in vsi, kar jih je bilo nekoč na "Mariji" in ki so sedaj služili na "Leopoldini", štiri družice, lepe, mlade deklice, ki so imele lase spletene nad ušesi, kakor nekdanje cesarice bizantinske, ter nosile bele, novomodne avbe, v obliki morske školjke; štiri svatje, sami Islandci, čvrsti mladeniči z lepimi, ponosnimi očmi.

Spodaj v prtiličju se je seveda tudi jedlo in kuhalo. Tu se je bilo natlačilo vse polno ljudi, ki niso imeli zgoraj prostora, in nekaj ženskih, najetih v Paimpolu, se je vrtele krog velikega ognjišča, polnega kozje in ponev.

Janovi starši bi si bili želeli pač bogatejšo nevesto za svojega sina. Toda Marjetico so poznali kot pametno in pogumno dekle. In dasi je prišla ob vse premoženje, bila je pa zato najlepša v celi okolici, in dobro se je zdelo starima, da dobi njun sin tako lepo ženo.

Juha je spravila očeta v dobro voljo, in rekel je: "Se bo Gaosov, če Bog da! Ne bo se jih še znanjkalo v Ploubazlaneu."

Štel je na prste ter razlagal staremu Marjetičinemu stricu, kako je bilo mogoče, da se je ta rod tako razplodil. Njegov oče, najmlajši izmed devetih bratov, je imel dvanajst otrok, ki so se vsi poženili s sestricami. In bilo je Gaosov ko toče, vkljub temu, da jih je toliko poginilo ob Islandu.

"Tudi jaz sem vzel v zakon neko Gaos, svojo sorodnico, — je dejal. "In zopet se je pomnožilo število Gaosov za štirinajst!"

In zadovoljno je potresel svojo sivo glavo pri misli, kako se je pomnožil njegov rod.

"Ej, težko jih je bilo izrediti, teh štirinajst malih Gaosov! Toda sedaj si še sami pomagajo, in tistih deset tisoč frankov, ki so jih bili zaslužili takrat pri oni razbiti ladji, jim je pomagalo na noge."

Med splošnim veseljem je pripovedoval tudi kapitan Guermeur, kar je bil doživel v službi. Pravi je dogodbe iz Kitajske, Antilov, Brazilije, in mladi, katere je vse to še čakalo, so ga poslušali s široko odprtimi očmi.

Najbolje se je še spominjal, kaj se mu je bilo pripetilo nekoč na krovu "Ifigenije." Zvečer, že v mraku so popolnili sode z vinom. Pri tem jim je počila cev, po kateri so točili, in mesto da bi bili to naznanili, so se deli piti. To je trpelo dve uri; in po preteku teh so vsi ležali po tleh, pijani kot muhe!

Stari pookščaki krog mize so se smejali s svojim dobro srčnim smehljajem, pomešanim nekoliko s hudomušnostjo.

— Toliko se zabavja zoper "službo", je dejal je eden izmed njih, in vendar, kje se še tako veselo živi kakor tu!

Zunaj se ni vreme nič popoboljšalo; nasprotno, še besneje je drvil veter in dež skozi črno noč. Marsikdo izmed gostov je trepetal za svojo barko, ki je bila usidrana v pristani, in že so hoteli nekateri oditi, da bi pogledali, je li še vse v redu.

Iz prtiličja pa je donel drugi, veselejši hrup; tam se je radovala mladina vse vprek: čuli so se veseli glasovi in glasni smehi mladih bratrancev in sestričen, ki jim je bil jabolčnik polagoma razvezal jezike.

Krog miz se je ponujalo meso, pečenka, raznovrstne ribe, piščanci, močnate jedi in sladko pecivo.

Mozje so kramljali o lovu in tihotapstvu, kako so na razne načine "vlekli" mitničarje in paznike, ki so najhujši sovražniki pomorščakov.

Ljubezen, ki sta jo uživala na tem žalostnem kraju, pri večnem šumenju morja, z večno, nemirno mislijo na hitro bežeči čas, ta ljubezen je imela na sebi nekaj posebnega, skoro mračnega. Bila sta drugačna nego drugi zaljubljeni, resnejša in bolj vznemirjena v svoji ljubezni.

Jan še vedno ni povedal, kaj je imel proti njej v zadnjih dveh letih, in kadar je zvečer odšel, je ta skrivnost mučila Marjetico. Ali vendar je vedela, da jo nad vse ljubi.

Res je, da je Jan ljubil Marjetico ves čas, toda tako kot sedaj ne: v sreči in moznostih mu je rasla ta ljubezen vedno bujnejša, kakor plama, ki se dviga in dviga, dokler vsega ne napolni. Tako ni ljubil še nikdar na svetu.

Včasih se je iztegnil po kameniti klopi, položil glavo na Marjetična kolena ter se dal negovati, kakor otrok; potem pa je hitro zopet vstal, ker se mu to ni zdelo spodobno. Legel bi bil na tla, k njenim nogam, ter ostal tu, naslonjen s čelom na rob njene obleke. Nikdar se je še ni upal drugače poljubiti nego bratovski. Spoštoval je nekaj neznanega, nevidnega, kar je bilo v njej. In to je bila njena duša, ki se mu je kazala v čistem zvoku njenega glasu, v njenem tišem smehljaju, v njenem lepem, jasnem pogledu.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

VELIK POŽAR V CHICAGU

Gasileci rešujejo mlado dekle z najvišjega nadstropja hiše, ki je pogorela v Chicagu.

PISMO STALINU IZ URALOV

Moskva. — Premier Stalin je prejel za Novo leto pismo iz Uralov, katerega so mu poslali delavci v odgovor na njegov apel v letu 1941, da naj podvojejo produkcijo v industriji in drugače.

Pismo govori v preprostem jeziku o hitrem napredku industrializacije Sibirije in o ogromnem naporu 1,489,920 moških in žensk v tovarnah in na farmah za Orali.

"Po šestih mesecih," pravi pismo, "je naša produkcija, ki je v začetku leta 1941 prodrala n. pr. samo 1000 topov, napredovala tako, da je bilo v juniju istega leta izdelanih že 1500 topov, a v juniju 1942 pa 4500 topov."

V produkciji letal, tankov, težkih topov in drugega težjega vojnega orožja je bilo znamenoviti štirikratni povečev v enem letu. In za slavni top "Katiško", katerega je izumil Kastikoff, je bilo iz Uralov poslano dvajsetkrat toliko municije, kot jo je bilo mogoče poslati v prejšnjem letu."

Note

PIANO.
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLAJ
BARČICA
MLADI KAPETANE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERSKI
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:

Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS

Priznanje jugoslovanskih kvizlingov

London, 4. januarja. (JIC.) — Radio prejemna služba. — Iz radiooddaj Nedićeve in Pavelićeve vlade je razbrati, da postaja položaj jugoslovanskih kvizlingov čedalje težji. Nedić in njegovi okrožni načelniki so postali pravi zvočniki Goebbelsove propagande. Skoro vsak teden govori Nedić proti jugoslovanski vladi v Londonu in tako priznava, kako zelo se narod zanima za poročila iz Londona. Nedić imenuje britanski radio "satanski glas iz Londona."

Okrožni načelnik v Šalben, Petrovič, se pritožuje, da je celokupna srbska "inteligenca" sovražna Nediću.

Iz propagande bivšega ministra Bukovića, ki je specialist za protinidovsko propagando, je videti, da naš narod tudi te naci-fašistične ideologije noče sprejeti.

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Špansčina v 20-ih nalogah. — Špansko-angleška slovnica. — Spisal je R. D. L. Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prikrasana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nizko ceno.

Po tej priložnosti stopnjevajni metodi vam Cortina pomaga, da se lahko naučite špansčine.

Po praktično učenje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovničnih pravil ter vas uči brati, govoriti in razumeti špansko.

Corintovo kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslaništva in eksportne tvrdke po celem svetu. Je praktično, priprosto in uspešno.

Prodanih je bilo že nad 2,000,000 Cortinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanima, jo lahko naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo \$1.—

Nemci pripravljajo domače prebivalstvo za nevšečne vesti in hujše čase

Berne, Švica. — Nemški tisk si prizadeva, da bi utrdil nemško javnost v tem, da bi ravno dušno sprejemala in jemala na znanje čezdalje hujše vesti in težje čase, ki jih prinaša s seboj druga zima bitk na ruski fronti. Listi pišejo o junaštvu in vztrajnosti nemških vojakov, ki so se krepko držali na ruski fronti preteklo zimo in so čisto bili boj proti sovražniku, ki je bil vse hujši, kot ruski napadi in to je bil neprestan boj proti ponorenju od mraza in strašnega sneženega terena na ruskih planjavah.

V enem listu je neki člankar zapisal, "Da smo končno dobili zmago nad vsemi težnjami živčne vojne tekom prošle zime, je v resnici večji čudež nego to, da naše armade niso bile premagane. Toda, če bi nam bil kdo dejal lansko zimo, da bomo morali pretrpeti in prestati še eno zimo v tem belem peklu, bi nas bil strašno razsrdil in prav gotovo bi mu bili rekli v obraz, da je norec."

Člankar zaključuje takole: "Toda zdaj smo tukaj in ruska zima je v polnem zamahu in v tem strašnem divjem mrazu morajo naši vojaki posvetiti in porabiti zadnjo mrvice svojega humora in dobre volje ter poguma, da bodrijo sami sebe in svoje tovariše, ki postanejo včasih tako potrpi, da obstaja nevarnost, da znorijo."

Delavci pokupili nove avtomobile

Washington. — Nekoliko več kot polovico od 15,755 novih pasajirskih avtov, ki so bili izdelani v smislu odmernih tozadevnih regulacij, tekom meseca oktobra, je bilo prodanih delavcem v vojni industriji. To poročilo je bilo podano po uradu OPA na podlagi površnega pregleda števk za omenjeni mesec.

V mesecu septembru so enako delavci v vojni industriji pokupili nekaj več, kot 50% avtov izdelanih za ta mesec.

Certifikati za nabavo avtov, truckov, itd. se izdajajo v precejšnjem številu tudi farmarjem, toda ti so na drugem mestu v tem pogledu, ker zdaj je dobilo največ tozadevnih certifikatov ali dovoljenj za nabavo avtov delavstvo zaposleno v vojni industriji.

Tretji na listi so zdravniki in bolničarke za javno zdravje, živinozdravniki in slšni profesionalci.

Število tuji delavcev v Rajhu podvojeno

Stockholm. — Iz uradnega nemškega vira je bilo zadnje čase prvič podano število zunanjih delavcev, ki so sedaj v nemški industriji, poljedelstvu, itd. Poročilo pravi, da dosega to število okrog 11 milijonov ali še enkrat toliko, kot je bilo včasih tako potrpi, da obstaja nevarnost, da znorijo."

Uradno število enajstih milijonov tujih delavcev in delavk v Nemčiji je podal dr. Walter Gross, načelnik departamenta za rasno stališče in politiko nacijske stranke.

Načelnikova tozadevna izjava je bila objavljena v listu "Ostdeutscher Beobachter".

Dr. Gross je obenem podal tudi svari, da tako veliko število tujih delavcev v Nemčiji ogroža nemško raso samo, ter je iz tega razloga pozval Nemce, da bo v Nemčiji več rojstev. — (ONA.)

Sterilizacijska postava uvedena na Norveškem

Washington. — Administracija norveških kvizlingov je uvedla postavu sterilizacije, kakor se glasi poročilo povzeto po nemški prekooceanski novinarski agenciji.

Vest pravi, da "sterilizacija oseb, katerih potomstvo bi moglo biti škodo telesno in duševno, bo sedaj mogoča na Norveškem postavnim potom."

Nov zakon določa tudi sterilizacijo kriminalcev, če se bo dognalo, da se bo kriminalstvo ponavljalo v njih potomstvu, itd.

Nacijsko poročilo o tem omenja, da bo odločala v zadevah sterilizacije posameznikov oblast za javno zdravje.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KISO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih rado-vednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna mnenja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgolet najdaljših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI